

P R E F A Ț Ă

În volumul de față prezint materialul cules în cursul călătoriilor mele făcute în comunele românești din ținutul Meglen.

Acest material cuprinde: 17 cântece, 94 basme, 100 ghicitori și 1000 proverbe și zicători.

În spre deosebire de publicațiile făcute până acum în domeniul literaturii populare la Meglenoromâni, materialul de față cuprinde probe din toate comunele românești: *Liumnița, Cupa, Țârnareca, Oșani, Lugunța, Birislav, Huma și Nânta*. În modul acesta, ne putem face o idee aproape completă despre toate deosebirile de graiu din întreaga regiune locuită de Meglenoromâni.

Dintre publicațiile apărute până acum, care conțin material din dialectul meglenoromân, avem:

Dr. Gustav Weigand, *Vlacho-Meglen, Eine ethnographisch-philologische Untersuchung*. Leipzig 1892. Întreaga lucrare este alcătuită din trei părți. În partea din urmă (III. Teil. Texte) se găsesc 5 povești și o mică descriere intitulată «Iarna». Toate bucățile sunt însoțite de traducere germană.

Acelaș autor a reprodus în *Fünfter Jahresbericht des Instituts für rumänische Sprache zu Leipzig* (1898) după *Gazeta Macedoniei* (No. 21, din 29 Iunie 1897) din București, o scurtă cuvântare ținută de institutorul școlii primare din comuna Oșani — Gușu Gaga. Textul este redat în transcriere fonetică și însoțit de traducerea germană.

Pericle Papahagi, *Români din Meglenia* (texte și glosar). București 1900. Întreaga lucrare cuprinde 10 ghicitori, 8 frânturi de limbă, 10 zicători, 5 basme, 2 cântece de școală (p. 1—29). Tot acest material a fost cules, după cum mărturisește autorul, la Salonic.

Pericle Papahagi, *Megleno-Români*. Studiu etnografico-filologic. Partea I și II. București, 1902. Ediția Academiei Române. În prima parte autorul publică (pp. 45—90) 16 formule copilărești, 46 ghicitori, mai multe saluturi, mulțumiri și urări, 30 jurăminte, 81 blesteme, 581 proverbe și zicători, și câte ceva din limbajul convențional. În partea a doua autorul publică 24 de basme. Tot materialul este cules la fața locului.

Acelaș autor a publicat unele probe din literatura populară meglenoromână în marea colecție *Din literatura poporană a Aromânilor*. București, 1900. Ele se reduc la două cântece de leagăn, câteva colinde și paparude precum și unele formulete. Toate se găsesc la pp. 8, 9, 13, 34, 35, 712, 713, 728, 729, 952.

I. A. Candrea a publicat *Texte Meglenite* — adunate la București — în *Grai și Suflet* vol. I pp. 261—285 și vol. II pp. 100—128.

În afară de aceste publicații, probe din dialectul meglenit au mai apărut în unele reviste aromânești. Toate acestea se reduc la două-trei basme cu un conținut foarte restrâns. Acum în urmă am publicat și eu câteva basme în revista *Făt-Frumos* din Suceava. 1926. (Anul I, No. 1 și 6). Ele fac parte din materialul acestui volum.

Instrucțiuni speciale privitoare la cultura gogoșilor de mătase, cu care se ocupă în particular Români din Meglen, au fost publicate în două broșuri: *Cum se cată bubele* (Usuliu cu care putem să dubim cūjureți mulți și de bună calitate (soiu). Conținutul acestor broșuri, care este foarte important pentru cunoașterea termenilor de care se servesc Meglenoromâni în nomenclatura sericiculturii, este împănăt cu o mulțime de dacoromânisme. Ele vor fi reproduse de către subsemnatul în *Dacoromania V* (Buletinul «Muzeului limbei române din Cluj») în transcriere fonetică și, pe cât posibil, în adevăratul graiu meglenoromân.

Înainte de a sfârși aceste rânduri, țin să mulțumesc tuturor Românilor din Meglen, care m'au ajutat la culegerea materialului de față. În special datoresc multă recunoștință d-lor *George Demetru* și *I. Golea* din Oșani, care mi-au dat toate lămuririle de care am avut nevoie.